

Som representant för Branschföreningen Svensk Bostadsanpassning har jag beretts möjlighet att inkomma med yttrande gällande Garage för elrullstolar.

Inledningsvis vill vi påtala att rullstolsgarage har varit en naturlig del av Bostadsanpassningen sedan mer än 20 år. Den ursprungliga produkten (Dooman) är utvecklad särskilt för Bostadsanpassning, och initialt utifrån en direkt förfrågan av bostadsanpassningshandläggare i Västsverige. För närmare 10 år sedan efterfrågades ytterligare en leverantör av Stockholms Stad, vartefter en konkurrenssituation skapades med ytterligare en leverantör (Moveum).

Garagen är skapade för Svenska bostadsförhållanden och utifrån de krav som ställs på brukarna av Hjälpmedelscentralerna. Syftet med garagen är att skapa en kostnadseffektiv lösning istället för tillbyggnad/ombyggnad då lämpligt förvaringsutrymme krävs och situationen inte kan lösas på annat sätt. I en situation där garagen framöver inte accepteras som Bostadsanpassning försvinner produktslaget och kommunerna tvingas till betydligt mer kostsamma lösningar för att fylla de behov som uppstår. Vi vill här särskilt peka på de krav gällande förvaring som i princip alla Sveriges hjälpmedelscentraler sätter upp för att lämna ut en elrullstol till den funktionsnedsatte. Effekten kommer att bli att den behövande inte får den hjälp de är berättigade till och som redan prövats av hjälpmedelscentralen.

Vår uppfattning är att kommunen har en skyldighet att lösa ett förvaringsbehov av hjälpmedel då det uppstår ett behov, vilket också varit praxis under alla år och även gällt aktuellt område. Förvaring av hjälpmedel är också något som berörs inom BBR där förvaring/förråd måste ses som en fast funktion kopplad till bostaden. Inom BBR ställs krav på att förråd skall finnas, och som exempel:

*BBR 3:23 – I bostadslägenhetens närhet ska det finnas ett rum för förvaring av barnvagnar, cyklar, **utomhusrullstolar**, rollatorer och liknande.*

Bostadsanpassningslagen är en rättighetslag och bör hanteras utifrån det och inte utifrån tveksamma gränsdragningar och definitionstolkningar. Det har aldrig varit lagstiftarens ambition då svaret ligger i lagstiftningens egentliga syfte vilket tydligt återges i lagstiftningens inledning:

1 § Denna lag har till syfte att genom bidrag till anpassning av bostäder ge personer med funktionsnedsättning möjlighet till ett självständigt liv i eget boende.

Att utifrån ovanstående argumentera för vad som ska ses som fast funktion kontra lösa inventarier för att tydliggöra gränsdragningar är en grannlaga uppgift, vilket lätt kan falla över i ett tyckande. I såväl proposition som i lagstiftning påtalas lagstiftarens ambitioner att tydliggöra gränsdragningar, men också exempel på vad som är lösa inventarier, såsom belysning och möbler. Att utifrån ambitionen om gränsdragningar argumentera för att en sedan lång tid vedertagen lösning, såsom garage är, ska falla under benämningen löst inventarium antyder närmast på en begränsad kännedom gällande produkt och nyttjande.

Ett garage väger närmare 200 kilo varför kranbil ofta är en absolut förutsättning vid installationen. Garagen ska monteras fast med jordankare och anslutas till elnätet i en fast installation med jordfelsbrytare. I undantagsfall kan garagen ställas på plats utan markberedning då de kräver en plan och asfalterad yta för att stå i våg och säkerställa huvens funktion. Normalfallet kräver därmed ett många gånger omfattande markarbete och som en direkt effekt även ett behov av återställning då kommunerna i normalfallet återanvänder garagen om behovet upphör. Att garagen såsom påstås tas med vid flytt förekommer, men då i samband med att kommunen bistår med anpassning vid det nya boendet och bekostar flytt, ny markberedning, installation samt återställning. Något som i många fall blir så kostsamt att det alternativet väljs bort. I de fall behovet förändras erbjuds ofta kommunen att återta garagen inför en återanvändning. De lagerhåller dem då oftast på ett kommunförråd eller liknande. Ett exempel på det är den aktuella kommunen, Vänersborg vilket framgår av initiala domen från Förvaltningsrätten. Än vanligare är att kommunen låter en installatör lagerhålla garagen inför återanvändning där Stockholm och Malmö är goda exempel. Någon privat flytt och återanvändning förekommer i princip inte då en flytt innefattar alltför många moment inklusive återställning. Alternativnyttjandet är också mycket starkt begränsat.

Ovanstående beskrivning skulle lika väl kunna gälla andra produkter som nyttjas inom Bostadsanpassning och av kommunen hanteras på ett likartat sätt. Ett tydligt och bra exempel är hissar och ramper som också återtas, lagerhålls och återanvänds av kommunerna enligt ovan. Skillnaden är dock att det sker i än högre grad. Ramper är vidare också en produkt inom området bostad/mark och som är intimt förknippat med rullstol erhållen från hjälpmedelscentral. De kräver vid installation ofta mindre markarbete och därmed mindre återställningsbehov. Ramper avlägsnas dessutom i näst intill 100 % av fallen från bostaden då behovet upphör och är betydligt enklare att nedmontera, avlägsna och ta med sig. Det finns dessutom ett större alternativnyttjande och en befintlig begagnatmarknad. Frågan att då ställa sig är – I vad ligger skillnaden, vad avgör vad som är ett löst inventarium och vart går gränsdragningen?

I skenet av att Bostadsanpassningslagen är en rättighetslag så ser vi inom Branschföreningen mycket allvarligt på den utveckling vi har inom branschen. Bostadsanpassning finns för att främja kvarboende och möjligheten till ett självständigt liv. Strömningar som vi nu ser från berörda parter tyder närmast motsatsen. En jakt på kostnadsnedskärningar och godtyckliga tolkningar har gett en förödande utveckling. Allt färre söker bidrag och allt fler får avslag. Nedgången i antalet genomförda bostadsanpassningar är direkt dramatisk med enskilda kommuner där bostadsanpassningen nästintill halverats under ett par års tid.

Vi vill med den avslutande kommentaren uttrycka vår oro för att även den här frågan ska bidra till den negativa utvecklingen.

För Branschföreningen Svensk Bostadsanpassning,

Jan Nordin
Ordförande